

אמירה לנכרי לנגן בכלי שיר בשמחת תורה - שיעור 164

ואם מותר לישב בשעת ההקפות ובמודעה שנכתב

ביתד נעמן בענין הוצאת מטפחת אף או שימוש

במים חמים המרכזית בבין השמשות ביום טוב

I. האם מותר לשמוע כלי שיר ע"י גוי בשמחת תורה שהוא שבות דשבות במקום מצוה

(א) אין מטפחים ואין מספקים ואין מרקדים ביום טוב (משנה ז"ה ל"ה:) והטעם לזה משום שמא יבוא לתקן כלי שיר ואמנם התוספות (ז"ה ל"ה) כתב שזהו דוקא בימיהם שהיו בקיאים לעשות כלי שיר אבל בזמן הזה אין אנו בקיאים לעשות כלי שיר אין לגזור אבל דעת הרא"ש (ז"ה ח - ג) דכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו ואפילו בטל הטעם לא בטלה הגזירה. ועיין בטורי זהב יורה דעה (רפ"ז - סק"ז) שאפילו להתוספות שהזכיר הרמ"א (של"ט - ג) לא הותר אלא טיפוח וריקוד מה שאין כן בכלי שיר ממש יש לאסור. כ"כ המ"ב (סק"י) איברא יש מתירים לומר לא"י לנגן בכלי שיר בחופות (שו"ע של"ח - ז) ואפילו לומר לא"י לתקן הכלי שיר שרי משום כבוד חתן וכלה (רמ"א ח"א ע"ס) אבל בשאר שמחה של מצוה כגון בשמחת תורה אסור אפילו לומר לא"י לנגן אם לא שבאים מעצמם או שהכינו אותם מע"ש (מ"ב סק"י בשם האליהו רבה סק"ד) וצ"ע אם אמירה לנכרי אסור משום שליחות מה מועיל שהכינו אותם מע"ש וסוף דבר אין להתיר שהרי כתב המגן אברהם (ש"ז - סק"ז) בשם הרב המגיד שאין לדמות בשבותים זה לזה שהרי לגבי מילה לא התירו שבות (של"ח - ו) ואילו לגבי ישוב ארץ ישראל התירו אמירה לגוי (ש"ו - י"ח)

(ב) וכלי שיר כרדיו וטייפ (radio or tape) וכדומה אסור להעריך מע"ש ע"מ שיעבוד בשבת כיון שאין הכל יודעים שהעריכו מאתמול וגם משום זילותא דשבתא ואוושא מילתא (שו"ת מנחת יצחק ז - ק"ז ושו"ת יחווה דעת ג - מ"ט)

II. האם מותר לשבת לנוח בין הקפה להקפה

(א) עיין בשו"ע (י"ד רפ"ז - ז) שחייב לעמוד מפני ס"ת כמלא עיניו עד שיתכסה והערוך השלחן (רפ"ז - ה) כתב שבעת שמקיפים עם הספרי תורה סביב הבימה הכל חייבים לעמוד כיון שהספרי תורה עוברים ממקום למקום אבל בין הקפה להקפה אין צריך לעמוד

(ב) עיין בשו"ת יחווה דעת (ו - מ"ז) שחולים וזקנים יכולים לסמוך על דברי הערוך השלחן אבל הכריאים ישארו עומדים עד שיחזירו את ספרי התורה להיכל

(ג) עיין בשו"ת בצל החכמה (ה - קל"ט) שכתב ליישב המנהג שנהגו לשבת דדוקא ס"ת להגיע אותה לאיזה מקום מיוחד בשביל איזה צורך צריכין לעמוד אבל אם מסתובב עמו ואינו מתרחק ממקום הסיבוב כלל נמצא דהו"ל כעומד במקומו שאין צריכין לעמוד

ד) ועוד בביהמ"ד שיש עולם גדול שמלאים בנ"א תוך ג"ט הוי מחיצה ומותר לישיב בשעת ההקפות (נטעי גבריאל דף רל"ג)

III. הערות על המודעה והזהרה שנכתב בעתון יתד נאמן (October 3, 1995 דף 47)

"מוצאי יום טוב on בין השמשות during מלאכות דאורייתא "one should refrain from doing any

"Also, usage of water from hot water tanks, carrying keys, hankies, books, or *Machzorim* in a are רשות הרבים

א) עיין בבה"ל (תק"ג ד"ה "ציו"ט") שאוסר לעשות מלאכה לפני השקיעה אם משער שלא יוכל ליהנות עד אחר השקיעה משמע שלעשות מלאכה בביה"ש כשיכול ליהנות ממנו בעוד בין השמשות אין לאסור אבל מבין השמשות לאחר צאת הכוכבים אסור

ב) ובחידושי רע"א (מדיס דף ס"ט ע"ג ד"ה "מה") כתב שבבין השמשות כל רגע ספק הוא שמא עכשיו נעבר מיום ללילה ושמא בשעת עשיית המלאכה יום הוא ובשעת הנאה לילה ונמצא מכין מיו"ט לחבירו או בביה"ש דמוציו"ט - מיו"ט לחול ומסיים הגרע"א "וחידוש כזה לא הווי שבקי הפוסקים מלהודיענו וצ"ע לדינא" (עיין בפסקי תשובות תק"ג - ג) ויש שכתבו להחמיר במלאכות דאורייתא ולהקל במלאכות דרבנן (ספר יום טוב שני כהלכתו נהספות לפ"ח הערה מ"ה בשם הגרש"ז אויערבך ורבי י. ש. אלישיב)

ג) עיין בספר יום טוב שני כהלכתו (דף שכ"ח - שכ"ג) שכתב בשם הגרש"ז אויערבך דרך לימוד זכות אפשר דכל זה דוקא במתכוין דוקא על אחר זמן אבל באופן שא"א ליהנות מהאור רק ע"י הדלקה או להבעיר כדי לבשל ולאכול מיד וכן לענין הוצאה והכנסה היה ודאי רוצה שיהא נעשה ממש הכל כהרף עין ולכן מותר גם לעת ערב כשרוצה ליהנות מיד כשאינו חושב כלל על שום זמן אך כיון שהרעק"א ועוד כתבו להחמיר בספק איסור תורה בטלה דעתי אף שלענ"ד יש מקום להקל (עיין שם) ועוד הביא מהגרש"ז שבא"י כיון דאין לנו אלא כרמלית ליכא מלאכת טלטול מדאורייתא ואפשר להקל אבל במקומות שיש רה"ר גמורה כמו במנהאטן וכדומה צריך להחמיר בזה אף שהנאה מידיית כגון לדחוף עגלה דחיישינן שמא יעמוד לפרש ונהנה רק אחרי יו"ט וכתב שם שגם מרנן החזו"א והאג"מ ובעל הקהלות יעקב הקפידו מלהוציא המחזורים בבין השמשות של מוצאי יו"ט וכתב שם בשם הגרש"ז א דאין לנו לחלק בין ביה"ש דראשון לשני בזה ואין לעשות מלאכות דאורייתא

ד) ולי נראה דמה שכתב שם ביתד נעמן דאין יכול להשתמש במים חמים בביה"ש הוא פלא גדול משום שזה רק פסיק רישא דלא איכפת ליה שהוא ספק איסור דרבנן (עיין בבה"ל ע"כ - י"ס ד"ה "דל"א") ולדברי הכל אין מחמירין על ודאי דרבנן וכ"ש על ספק דרבנן וגם מה שכתב שם דאין יוצאין במטפחת ג"כ צ"ע משום שהפוסקים מחמירין על המחזורים וספרים שאין צריך ברה"ר משא"כ במטפחת האף אבל העיקר היסוד שנכתב שם יש מקור בהפוסקים ולכן צריך להזהיר הנשים על דחיפת העגלות ועוד הוצאות בביה"ש של שמחת תורה